

Avgränsning/Bakgrund

Snabbväxande jästsvampar och vissa mögelsvampar kan ibland detekteras vid allmän odling. För maximal känslighet bör dock svampodling begäras särskilt.

Dermatofyter är en särskild grupp av svampar som endast kan infektera det yttersta hornlagret och ger tinea (ringorm). För dermatofyter är inte odling utan PCR standardmetod, se särskild provtagningsanvisning.

Provtagning

Svampodling kan utföras på samtliga prover som skickas för allmän odling, t ex blod, urin, sårsekret. Proverna tas på samma sätt som vid allmän odling. Luftvägsprover med Aspergillusmisstanke transporteras snarast till laboratoriet. Vid förfrågan om *Pityrosporum ovale* (*P.orbiculare*, *Malassezia furfur*), vidarebefodras provet för analys till Stockholm (KS).

Vävnadsbiopsier

Svampodling från vävnadsbiopsier har generellt låg känslighet och det kan därför vara av värde att analysera dessa prover med PCR som har högre känslighet (externt laboratorium). PCR kan användas för analys avseende jäst- och mögelsvamp från de flesta vävnader såsom esofagus, glaskropp, hjärna, hjärta, hud lever, lunga och mjälte, dock ej benvävnad. På begäran kan också sekvensering utföras.

Om resistensbestämning önskas, tag två rör med vävnadsbiopsier (ett till PCR och ett för odling och resistensbestämning).

Ange på remissen

Ange på remissen vilken typ av prov och var på kroppen provet är taget.

I avvaktan på transport

I avvaktan på transport ska provet **förvaras i kylskåp**. Kyltransport är inte nödvändig.

Vävnadsbiopsier som skall analyseras med PCR läggs placeras i sterilt rör med en mindre mängd sterilt vatten och skickas snarast möjligt till laboratoriet.

Svar och bedömning

Svar ges normalt inom 3 dygn. Artbestämning av jästsvampar bl.a. avseende *C. albicans*, *C. glabrata* och *C. krusei* görs oftast snabbt (Maldi-tof). Mögelsvampar typas med mikroskopi. Om resistensbestämning begärs eller anses nödvändig (isolat från sterila lokaler) görs resistens i första hand på laboratoriet i Kalmar, ev. kan caspofunginresistens behöva utredas på annat laboratorium.

Nedsatt känslighet för fluconazol är mycket sällsynt hos *Candida albicans*, men betydligt vanligare hos andra *Candida*-arter t.ex. *C. krusei* och *C. glabrata*.

Jästsvampar ingår i den normala floran i munhåla, magtarmkanal och genitalia samt på huden, gränsdragningen mellan normal kolonisering och infektion kan därför vara svår.

Faktorer som påverkar svarets kvalitet

- Provvolymer vid blododling.
Vid misstanke om djup svampinfektion bör blododling göras. Fungemin är ofta intermittent och låggradig, känsligheten är därför låg. För höjd känslighet rekommenderas därför större total blodvolym än vid vanlig blododling, d.v.s. minst sex blododlingsflaskor. Begär svampodling på den vanliga blododlingsremissen.